

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de către Ajovcova Ludmila, Ajovcov Alexei și Scocicova Olga, reprezentați de avocatul Caciuc Gheorghe,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Cernenchi Gheorghe, terți Cernenchi Mihail, Cernenchi Veaceslav împotriva Liudmilei Ajovcova, Consiliul raional Leova, terți Ajovcov Alexei, Ajovcova Olga, Agenția Serviciilor Publice, Agenția Proprietății Publice, notar Floreanu Irina, cu privire la anularea parțială a actului administrativ, recunoașterea nulă a contractului de vânzare cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 08 octombrie 2024 a Curții de Apel Comrat

(Dosarul nr. 3r-288/24

NR. PIGD 2-14006211-01-3r-28112024)

Repunerea în termen a apelului în contencios administrativ nu mai poate fi solicitată după 6 luni de la expirarea termenului omis, art. 65 alin. (3) Cod administrativ.

Judecătoria Cimișlia, sediul Central, jud. V. Potlog,
Curtea de Apel Comrat, jud. A. Mironov, D. Fujenco, Ș. Starciuc,

18 decembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de Ajovcova Ludmila, Ajovcov Alexei și Scocicova Olga, reprezentați de avocatul Caciuc Gheorghe,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Ion Malanciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Oxana Parfeni, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 14 martie 2014, Cernenchi Gheorghe și Cernenchi Vasilisa au depus chemare în judecată privind recunoașterea nulității contractului de vânzare cumpărare, transmitere-predare a locuinței în proprietate privată – apartamentului nr. XXXXX „a” din str. XXXXX or. XXXXX r-ul XXXXX. (f.d.1-2, vol. I)

2. La 08 noiembrie 2018 avocatul Aramă Zinaida în interesele reclamantilor Cernenchi Gheorghe și Cernenchi Vasilisa a depus cerere de chemare în judecată concertizată împotriva Liudmilei Ajovcov, copârât Consiliul raional Leova, Comisia raională de privatizare a fondului de locuințe, cu participarea intervenienților accesorii Cernenchi Mihail, Cernenchi Veaceslav, Notar Public Floreanu Irina, Agenția Proprietăți Publice și Agenția Servicii Publice, privind anularea hotărârii Comisiei de privatizare a spațiului locativ al raionului Leova din 12.04.1994, constatarea nulității contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-predare a locuinței în proprietate privată a apartamentului nr. XXXXX din str-la XXXXX, or. XXXXX raionul XXXXX din 15.04.1994, încheiat între Agenția Teritorială Cahul a Departamentului de Privatizare și Ajovcova Liudmila în temeiul al. 1 art. 220 Cod civil, în partea privatizării apartamentului nr. 1 din str-la XXXXX nr. XXXXX or. XXXXX cu spațiul total de 56,4 m/2, inclusiv spațiul locativ – 13,1 m/2, numărul de odăi – 2, bucătăria – 1, condiții suplimentare – subsol, repartizat familiei cet. Cernenchi Gheorghe prin ordinul de repartizare nr. 320 din 15.04.1980, și în casarea cheltuielilor de judecată. (f.d.18-22, vol II)

3. Prin încheierea din 12 septembrie 2019 a Judecătoriei Cimișlia s-a declinat competența de la examinarea cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Cernenchi Gheorghe și Cernenchi Vasilisa împotriva Liudmilei Ajovcova, Consiliul r-l Leova, intervenienți Cernenchi Mihail, Cernenchi Veaceslav, Notarul public Floreanu Irina, Agenția proprietății Publice, IP „Agenția Servicii Publice”, Serviciul Teritorial Cadastral Leova privind recunoașterea nulității contractului de vânzare –

cumpărare a locuinței în proprietate privată, anularea hotărârii Comisiei de privatizare a spațiului locativ din 12 aprilie 1994 al raionului Leova, în favoarea judecătorului specializat de materia contenciosului administrativ din cadrul Judecătoriei Cimișlia. (f. d. 140, vol. II)

4. Prin hotărârea din 25 septembrie 2020 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central s-a recunoscut ca fiind admisibilă cererea de chemare în judecată înaintată de către Cernenchi Gheorghe, terți Cernenchi Mihail și Cernenchi Veaceslav împotriva Liudmillei Ajovcova, Consiliul raional Leova, terți Ajovcov Alexei, Ajovcova Olga, Agenția Serviciilor Publice, Agenția Proprietății Publice, notar Floreanu Irina, cu privire la anularea parțială a actului administrativ - hotărârea Comisiei de Privatizare a Consiliului raional Leova, recunoașterea nulă a contractului de vânzare cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată și încasarea cheltuielilor de judecată. S-a constatat nulitatea actului administrativ individual - hotărârea comisiei de privatizare pe lângă Consiliul raional Leova din 12 aprilie 1994 în partea ce ține de permisiunea privatizării locuinței de pe adresa: or. XXXXX, str. XXXXX XXXXX, de către Ajovcova Liudmila și s-a anulat în aceasta parte Hotărârea comisiei de privatizare pe lângă Consiliul raional Leova din 12 aprilie 1994. S-a dispus rezilierea contractul de vânzare-cumpărare, transmiterea - primirea locuinței în proprietate privată nr.4 din 15 aprilie 1994 încheiat între departamentul de Stat pentru privatizare și Ajovcova Liudmila, în privința locuinței cu suprafața de 98 m.p. inclusiv suprafața locuibilă - 52 m.p. de pe adresa: or. XXXXX, str. XXXXX XXXXX, cu aducerea părților la poziție inițială. S-a dispus radierea din Registrul bunurilor imobile dreptul cet. Ajovcova Liudmila în privința casei de locuit individuale (nr. cadastral XXXXX) și construcției accesorii (nr. cadastral XXXXX) din str. XXXXX nr. XXXXX or. XXXXX și s-a înregistrat dreptul statului Republica Moldova în privința acestor bunuri imobile. S-a încasat de la Ajovcova Liudmila în beneficiul lui Cernenchi Gheorghe suma de 200 de lei pentru achitarea taxei de stat și 4 000 de lei pentru servicii juridice. (f.d. 209, vol. II)

5. La 14 mai 2024, avocatul stagiar Cuflic Alexandru în interesele Ludmillei Ajovcova și terților Ajovcov Alexei și Scocicova (Ajovcova) Olga a înaintat apel nemotivat prin care a solicitat repunerea în termen a cererii de apel, casarea hotărârii din 25 septembrie 2020 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. (f.d.2-3, vol. III)

6. În motivarea cerinței de repunere în termen a cererii de apel, apelanții au indicat că examinarea acțiunii respective, a fost efectuată în lipsa apelanților Ajovcova Liudmila, terții Ajovcov Alexei, Ajovcova (Scocicova) Olga, ultimii nefiind citați legal precum și nu au fost notificate actele de procedură în modul stabilit de lege, motiv pentru care consideră oportun de a

solicita instanței de apel repunerea apelanților nominalizați mai sus, în termenul de apel.

7. Prin încheierea din 08 octombrie 2024 a Curții de Apel Comrat, s-a respins cererea avocatului stagiar Cuflic Alexandru în interesele apelanților Ajovcova Ludmila, Ajovcov Alexei și Scocicova (Ajovcova) Olga cu privire la repunerea în termen a apelului și s-a declarat inadmisibil apelul declarat de avocatul stagiar Cuflic Alexandru în interesele apelanților Ajovcova Ludmila, Ajovcov Alexei și Scocicova (Ajovcova) Olga, pe motiv că apelantul nu a prezentat apelul în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, iar solicitarea de repunere în termen a fost înaintată peste termenul prevăzut la art. 65 alin. (3) Cod administrativ.

8. La data de 13 noiembrie 2024, Ajovcova Ludmila, Ajovcov Alexei și Scocicova Olga, reprezentați de avocatul Caciuc Gheorghe, au depus recurs împotriva încheierii din 08 octombrie 2024 a Curții de Apel Comrat, prin care au solicitat admiterea cererii de recurs, anularea încheierii instanței de apel, cu restituirea spre rejudecare a problemei soluționate prin încheierea casată.

ARGUMENTELE RECURSULUI

9. În motivarea recursului, s-a invocat că examinarea cauzei a avut loc în lipsa apelanților/intimaților, nefiind citați legal precum și nu le-au fost notificate actele de procedură în modul stabilit de lege.

10. Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat a recepționat hotărârea motivată a instanței de fond la data de 08 iulie 2024, iar la 06 august 2024 a depus la Judecătoria Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, cerere de apel motivată, în interiorul termenului de 30 de zile prevăzut de legislația în vigoare.

11. Cu referire la repunerea în termen a apelului, au menționat că se află de mai bine de 20 de ani peste hotarele țării și despre hotărârea judecătorească adoptată în anul 2020 au aflat la 08 mai 2024, prin intermediul reprezentantului acestora avocatul Cuflic Alexandru.

12. Astfel consideră recurenții că în privința lor a fost încălcat dreptul la notificare corespunzătoare, dreptul la apărare, dreptul la un proces echitabil și dreptul la proprietate.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

13. Art. 231 alin. (1) din Codul administrativ, prevede că:

„Hotărârile judecătoriale adoptate în contenciosul administrativ pot fi contestate cu apel.”

14. Conform art. 232 din Codul administrativ,

„Apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.”

15. În corespundere cu art. 236 alin. (1) și alin. (2) lit. d) din Codul administrativ,

„Instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1).”

16. Art. 241 alin. (1) din Codul administrativ prevede următoarele:

„Încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.”

17. Art. 242 din Codul administrativ relevă că:

„Recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.”

18. Prin prisma art. 191 alin. (5) lit. b) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, a deciziilor și a încheierilor curților de apel.”

19. Art. 243 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Codul administrativ prevede că:

„Examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.”

20. Potrivit art. 24 alin. (1) din Codul administrativ:

„Participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.”

21. Conform art. 65 alin. (1) și alin. (3) din Codul administrativ:

„Dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

După 6 luni de la expirarea termenului omis repunerea în termen nu mai poate fi solicitată, iar acțiunea omisă nu mai poate fi recuperată, cu excepția cazului când acest lucru nu a fost posibil pînă la expirarea termenului de un an ca urmare a forței majore.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

22. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată constată că, copia încheierii din 08 octombrie 2024 a Curții de Apel Comrat a fost notificată avocatului Cuflic Alexandru la 29 octombrie 2024 (f.d.76, vol.III), iar cererea de recurs a fost depusă la 13 noiembrie 2024, în termen.

23. Curtea Supremă de Justiție a notificat intimaților copia recursului.

24. Însă, până în prezent intimații nu și-au valorificat dreptul de a depune referință pe marginea cererii de recurs.

25. Curtea Supremă de Justiție subliniază că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu reacredință de drepturile lor procedurale. Prin urmare, neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

26. Actele cauzei denotă că dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat de către Judecătoria Cimișlia, sediul Central la data de 25 septembrie 2020.

27. Astfel, termenul de depunere a apelului, conform art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, a început să curgă de la data de 26 septembrie 2020, ziua imediat următoare datei pronunțării dispozitivului hotărârii contestate a primei instanțe și a expirat la 26 octombrie 2020.

28. Distinct acestor circumstanțe, avocatul stagiar Cuflic Alexandru în interesele Ludmillei Ajovcova și terților Ajovcov Alexei și Scocicova (Ajovcova) Olga a prezentat apelul la data de 14 mai 2024, cu depășirea vădită a termenului prevăzut de lege.

29. În acest context, instanța de recurs reiterează că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit, dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice, ce ar confirma imposibilitatea declarării apelului în termen. Totuși, legiuitorul a determinat că dreptul la depunerea apelului este limitat a un anumit interval de timp și anume 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, iar în cazul omiterii termenului, repunerea poate fi exercitată în termen de 6 luni de la expirarea termenului omis.

30. Odată cu depunerea apelului, apelanții au solicitat repunerea în termen a apelului.

31. În acest context, instanța de recurs menționează că art. 65 alin. (3) Cod administrativ, stabilește o limită temporală clară. După 6 luni de la expirarea termenului inițial, repunerea în termen devine imposibilă în absența unor circumstanțe excepționale. Totuși, în cazurile de forță majoră, termenul poate

fi extins până la un an. Forța majoră este un concept juridic definit ca un eveniment imprevizibil și inevitabil, care face imposibilă îndeplinirea obligațiilor (de exemplu dezastre naturale, stări de război, catastrofe sanitare). Aceste prevederi subliniază caracterul excepțional al repunerii în termen după 6 luni și condiția strictă a invocării forței majore.

32. În speță termenul pentru solicitarea repunerii în termen a apelului este depășit, în condițiile în care repunerea în termen a fost solicitată peste 6 luni de la expirarea termenului limită pentru depunerea apelului. Or, termenul pentru depunerea apelului a expirat la data de 26 octombrie 2020, iar repunerea în termen a putut fi solicitată în decursul a 6 luni. Însă, repunerea în termen a fost solicitată la data de 14 mai 2024, peste cele 6 luni prevăzute de art. 65 alin. (3) Cod administrativ, în interiorul căruia se permite solicitarea repunerii în termen.

33. Prin urmare, acțiunea nu mai poate fi recuperată, odată ce a fost depusă peste termenul prevăzut de art. 65 alin. (3) Cod administrativ, iar o careva excepție de imposibilitate de exercitare în termen a dreptului de atac ca urmare a forței majore, în cazul dat, nu a fost stabilită.

34. Completul de judecată reiterează că art. 65 din Codul administrativ stabilește reguli clare pentru repunerea în termen, oferind un echilibru între protecția drepturilor individuale și necesitatea respectării termenelor procedurale pentru a asigura securitatea juridică. Alineatele clarifică situațiile în care repunerea în termen poate fi acordată, dar impun și limite stricte pentru a preveni abuzurile sau întârzierile nejustificate.

35. În urma celor constatate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în modul expres prevăzut și în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

36. În astfel de circumstanțe, instanța de recurs apreciază justă soluția instanței de apel că termenul de apel nu poate fi restabilit.

37. Potrivit jurisprudenței CEDO, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

38. Instanța de recurs accentuează că potrivit legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire

în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

39. Exercițarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

40. În asemenea circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel întemeiat a respins cererea de repunere în termen, fapt ce atrage declararea inadmisibilității apelului declarat de avocatul stagiar Cuflic Alexandru în interesele Ludmillei Ajovcova și terților Ajovcov Alexei și Scocicova (Ajovcova) Olga.

41. Conjunctura situației de fapt constatată de instanța de recurs și concluziile trase profilează netemeinicia recursului și necesitatea respingerii acestuia cu menținerea încheierii contestate.

42. Ținând cont de cele expuse și în temeiul 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul declarat de către Ajovcova Ludmila, Ajovcov Alexei și Scocicova Olga, reprezentați de avocatul Caciuc Gheorghe.

Menține încheierea din 08 octombrie 2024 a Curții de Apel Comrat, în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Cernenchi Gheorghe, terți Cernenchi Mihail, Cernenchi Veaceslav împotriva Liudmillei Ajovcova, Consiliul raional Leova, terți Ajovcov Alexei, Ajovcova Olga, Agenția Serviciilor Publice, Agenția Proprietății Publice, notar Floreanu Irina, cu privire la anularea parțială a actului administrativ, recunoașterea nulă a contractului de vânzare cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Ion Malanciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni